

Hot, våld och oro 1980–2024

Sveriges officiella
statistik

Hot, våld och oro 1980–2024

Producent	SCB, Statistiska centralbyrån Avdelningen för social statistik och analys Solna Strandväg 86 171 54 Solna 010-479 50 00
Förfrågningar	Anne Danielsen Rackner 010-479 50 00 ulfsilc@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Hot, våld och oro 1980–2024

ISSN: 1654-1707 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2025 LEBR2506_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Inledning

SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF) är en urvalsundersökning som har gjorts årligen i över 40 år. I undersökningen ställs frågor som belyser olika aspekter av levnadsförhållanden, som till exempel hur man bor, om man har ett jobb, vad man gör på sin fritid och hur man ser på sin hälsa. År 2024 ingick frågor om utsatthet för hot och våld i undersökningen samt en fråga om oro för hot och våld. Syftet med denna rapport är att ge en kort beskrivning av resultaten från dessa frågor. I rapporten redovisas resultat för år 2024 samt utvecklingen sedan början av 1980-talet.

Till rapporten hör en tabellbilaga som finns tillgänglig i anslutning till rapporten på SCB:s webbplats (www.scb.se/ulf).

Mer information om Undersökningarna av levnadsförhållanden finns på SCB:s webbplats (www.scb.se/ulf).

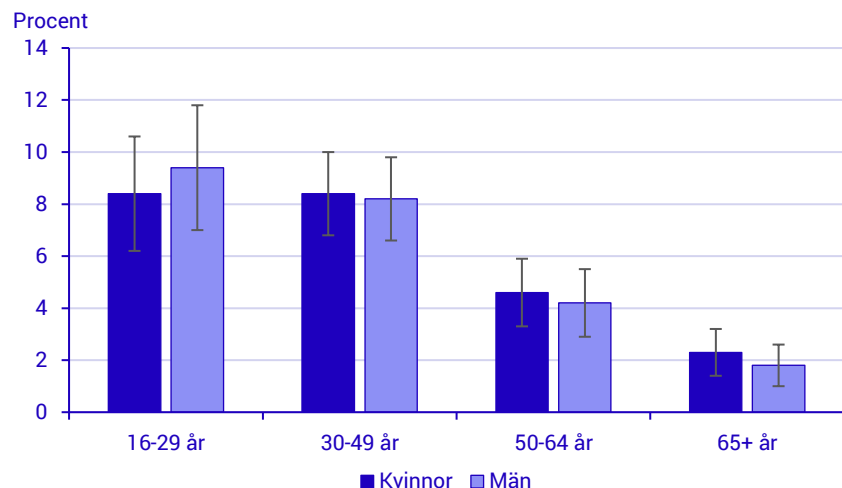
Rapporten har utarbetats av Anne Danielsen Rackner. Peter Gärdqvist och Thomas Helgeson har bidragit med värdefulla synpunkter.

Utsatt för hot eller våld

I Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) ställdes 2024 ett antal frågor om utsatthet för hot och våld. Resultaten visar att 6 procent av Sveriges befolkning 16 år eller äldre någon gång under de senaste 12 månaderna har varit utsatta för våld, hot om våld eller andra hotelser som var så allvarliga att man blev rädd. Andelen är högre bland yngre än bland äldre, till exempel hade 9 procent av dem i åldern 16–29 år varit utsatta för hot eller våld, jämfört med 2 procent av dem som är 65 år eller äldre.

Vanligare att yngre utsätts för hot eller våld

Utsatt för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna
Personer 16 år och äldre, 2024

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

De personer som har svarat att de har varit utsatta för hot eller våld under de senaste 12 månaderna får en fråga om var händelsen ägde rum. Resultaten visar att 2 procent av befolkningen 16 år eller äldre har varit utsatta för hot eller våld på någon allmän plats, till exempel på gatan, på en restaurang eller i kollektivtrafiken. Resultaten visar också att 1 procent har varit utsatta för hot eller våld i en bostad, antingen den egna bostaden eller någon annans. Hot via telefon eller internet har 1 procent varit utsatta för. Och bland dem som arbetar har 3 procent varit utsatta för hot eller våld i arbetet.

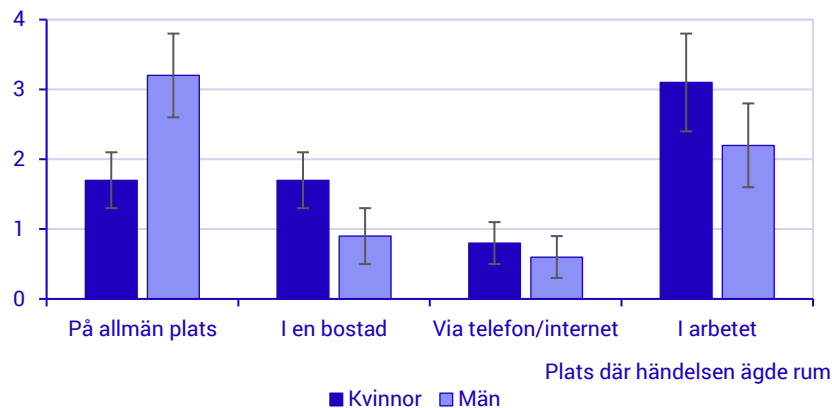
Utsatthet för hot eller våld på allmän plats är vanligare bland män än bland kvinnor, 3 jämfört med 2 procent. För övriga platser visar resultaten inga signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

Vanligare att män utsätts för hot eller våld på allmän plats

Utsatt för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre respektive förvärvsarbetande 16–74 år, 2024

Procent

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

Utveckling över tid

Frågorna om utsatthet för hot och våld har ställts sedan 1980-talet och resultaten visar att andelen utsatta är ungefär densamma nu som då, ungefär 6 procent. Men andelen har varierat över tid, till exempel var den uppe i 8 procent i början av 2000-talet.

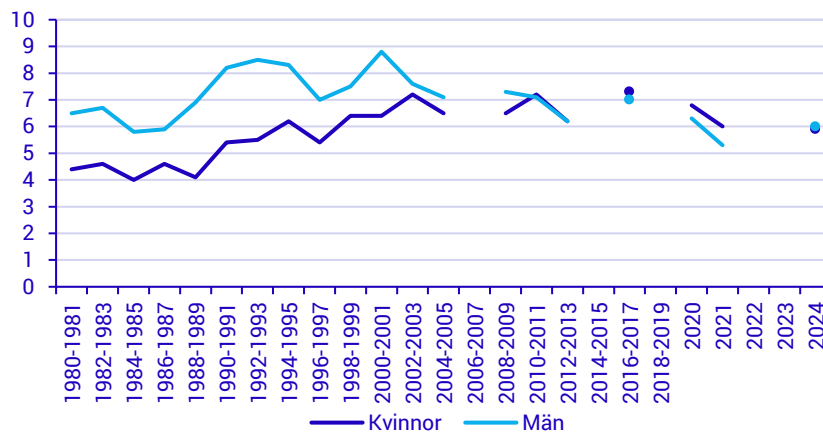
Utvecklingen över tid har sett olika ut för kvinnor och män. I början av 1980-talet var det en högre andel män än kvinnor som hade varit utsatta för hot eller våld, 7 jämfört med 4 procent. De följande 20 åren ökade andelen utsatta bland både kvinnor och män och i början av 2000-talet hade 9 procent av männen och 6 procent av kvinnorna varit utsatta för hot eller våld. Därefter minskade andelen bland män till ungefär samma nivå som för kvinnor, och sedan dess visar resultaten inte längre någon signifikant skillnad mellan kvinnor och män.

Utsatthet för hot eller våld har ökat bland kvinnor

Utsatt för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre, 1980–2024

Procent

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

Resultat från frågan om var händelsen ägde rum visar att andelen som har varit utsatta för hot eller våld på allmän plats har minskat över tid, från 3 procent i början av 1980-talet till 2 procent 2024. Minskningen rör framför allt män och yngre personer. Bland män minskade andelen från 5 till 3 procent, och bland personer i åldern 16–29 år minskade den från 8 till 4 procent.

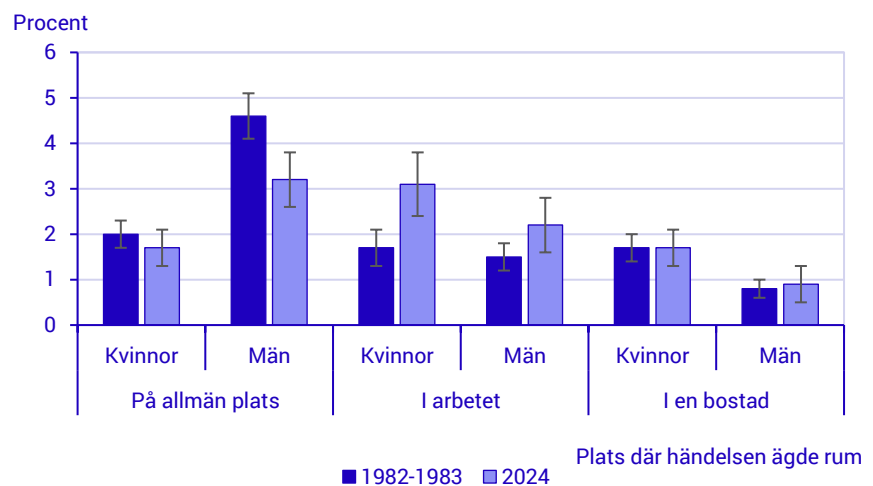
Utsatthet för hot eller våld i arbetet har istället ökat något sedan början av 1980-talet, framför allt bland kvinnor där andelen utsatta har ökat från 2 till 3 procent.

När det gäller utsatthet för hot eller våld i en bostad är andelen densamma nu som i början av 1980-talet, 1 procent.

Hot och våld på allmän plats har minskat medan hot och våld i arbetet har ökat

Utsatt för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre respektive förvärvsarbetande 16–74 år, 1982–1983 och 2024

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

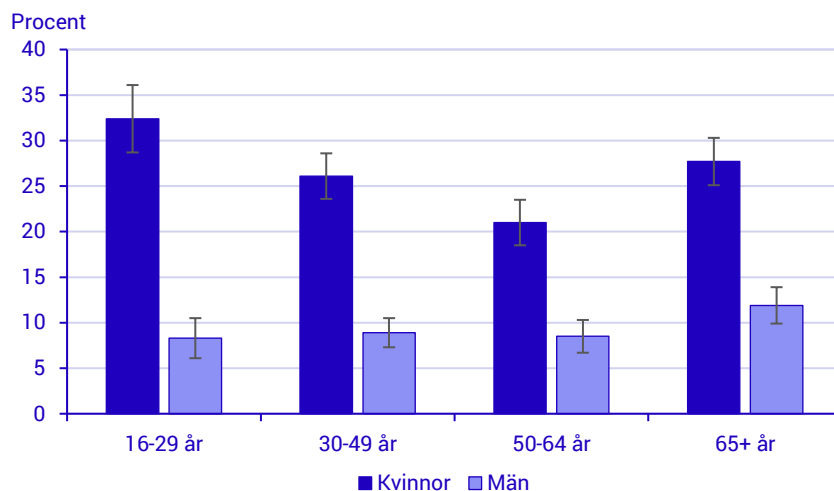
Oro för hot eller våld

Utöver frågor om utsatthet för hot och våld ställs i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) även en fråga om att avstå från att gå ut på grund av oro för att utsättas för hot eller våld. Resultaten visar att 18 procent av Sveriges befolkning 16 år eller äldre någon gång under de senaste 12 månaderna har avstått från att ge sig ut på kvällen av oro för att bli överfallen eller hotad. Det är tre gånger så vanligt att kvinnor avstår från att gå ut än att män gör det, 27 jämfört med 9 procent. Bland kvinnor finns dessutom ett åldersmönster på så vis att det är vanligare att yngre och äldre avstår från att gå ut. Till exempel hade 32 procent av kvinnorna i åldern 16–29 år avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld, jämfört med 21 procent av kvinnorna i åldern 50–64 år.

Tre gånger vanligare att kvinnor än män avstår från att gå ut

Avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre, 2024

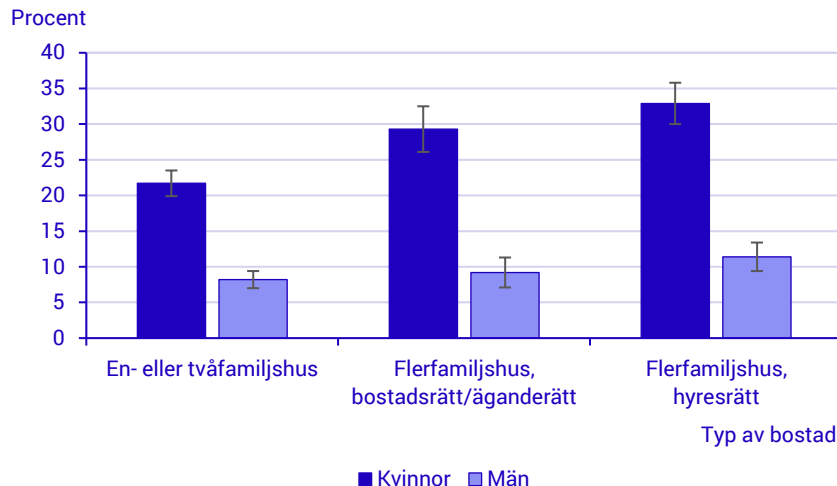
Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

Hur vanligt det är att avstå från att gå ut på kvällen på grund av oro för att utsättas för hot eller våld skiljer sig åt beroende på vilken typ av bostad man bor i. Det gäller framför allt kvinnor. Bland kvinnor som bor i flerfamiljshus har 32 procent avstått från att gå ut, jämfört med 22 procent av dem som bor i en- eller tvåfamiljshus.

Vanligare att kvinnor i flerfamiljshus avstår från att gå ut

Avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre, 2024

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

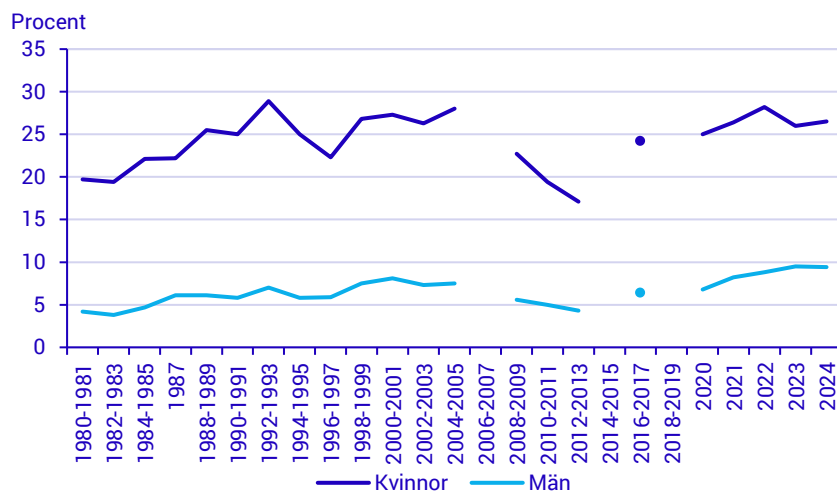
Utveckling över tid

Frågan om att avstå från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld har ställts sedan 1980-talet och resultaten visar att andelen som har avstått från att gå ut har ökat från 12 procent 1980–1981 till 18 procent 2024. Andelen har varierat över tid och var till exempel uppe i 18 procent även 1992–1993 och nere i 11 procent 2012–2013. Under hela perioden har andelen som har avstått från att gå ut på kvällen varit högre bland kvinnor än bland män.

Andelen som avstått från att gå ut har ökat

Avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre, 1980–2024

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

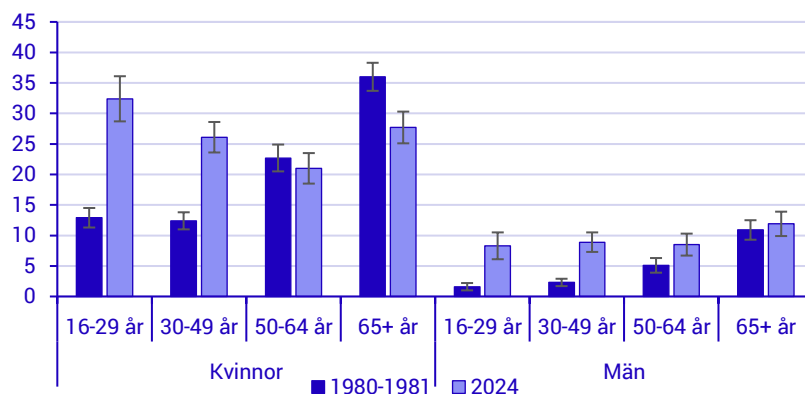
Utvecklingen över tid har sett olika ut för personer i olika åldrar. På 1980-talet var det vanligare att äldre än yngre avstod från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld. Det gällde både kvinnor och män. Över tid har andelen minskat bland äldre kvinnor, samtidigt som den har ökat bland yngre kvinnor och män. År 2024 visar resultaten inte längre någon statistiskt säkerställd skillnad mellan äldre och yngre.

Andelen som avstått från att gå ut har minskat bland äldre och ökat bland yngre

Avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre, 1980–1981 och 2024

Procent

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

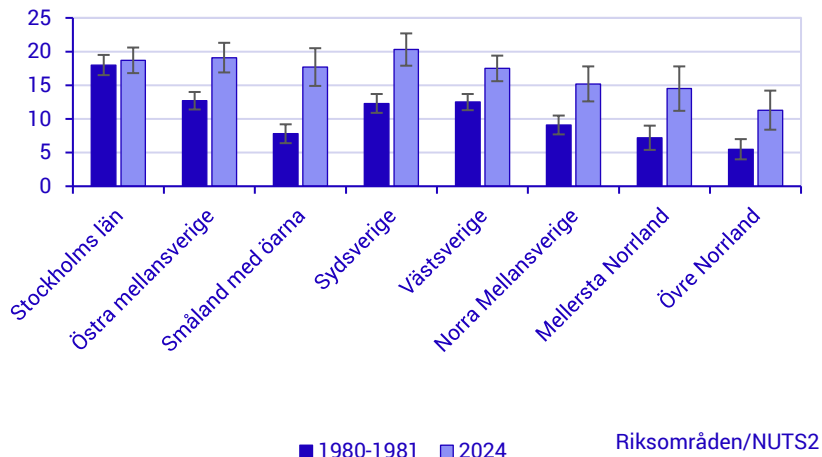
Även på regional nivå har det skett förändringar över tid när det gäller otrygghet. I början av 1980-talet hade Stockholms län den högsta andelen som avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld, 18 procent. Över tid har andelen ökat i övriga delar av landet, medan Stockholms län är kvar på ungefär samma nivå.

Andelen som avstått från att gå ut har ökat i alla delar av landet utom Stockholm

Avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld någon gång under de senaste 12 månaderna

Personer 16 år och äldre, 1980–1981 och 2024

Procent

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

Avslutande kommentarer

Undersökningarna av levnadsförhållanden har unikt långa tidsserier som i många fall sträcker sig ända tillbaka till början av 1980-talet. Otrygghet är ett av de frågeområden i undersökningen som har sådana långa tidsserier, och vi kan därmed ge en övergripande bild av hur otryggheten har utvecklats under de senaste 40 åren. Vi kan till exempel se att andelen som har varit utsatta för hot eller våld är ungefär densamma nu som i början av 1980-talet, men en förändring har skett på så vis att hot och våld på allmän plats har minskat medan hot och våld i arbetet har ökat. Vi kan också se att andelen som har avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld har ökat. Ökningen rör framför allt yngre personer, bland äldre har andelen som avstått från att gå ut på kvällen på grund av oro för hot eller våld istället minskat.

Ytterligare statistik om otrygghet

Den övergripande bild av otrygghet som Undersökningarna av levnadsförhållanden ger kan med fördel kombineras med den mer detaljerade statistik om otrygghet och utsatthet för hot och våld som Brottsförebyggande rådet (BRÅ) publicerar utifrån Nationella trygghetsundersökningen (NTU).

Bilaga: Definitioner av indikatorer

De indikatorer som redovisas i rapporten definieras enligt nedan.

Utsatt för hot eller våld

Personer som har svarat ja på någon av följande frågor:

”Har du under de senaste 12 månaderna varit utsatt för...

... våld som krävde sjukvård eller tandvård?”

... våld som inte krävde sjukvård eller tandvård?”

... hot om våld eller andra hotelser som var så allvarliga att du blev rädd?”

1980–2005 hade frågorna följande formulering:

”Har du själv under de senaste 12 månaderna varit utsatt för någon eller några av följande händelser:

- Våld som ledde till sådana skador att det krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska

- Våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada utan läkarbesök

- Våld som inte ledde till synliga märken eller kroppsskada

- Hot eller hotelser om våld som var farliga eller så allvarliga att du blev rädd?”.

Utsatt för hot eller våld i en bostad

Personer som har svarat ja på någon av frågorna om hot och våld ovan, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat ”i egna bostaden” eller ”i annans bostad”.

Utsatt för hot eller våld på allmän plats

Personer som har svarat ja på någon av frågorna om hot och våld ovan, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat något av följande:

- tåg, buss, tunnelbana eller station

- restaurang, dansställe, folkpark eller annat nöjesställe

- gata, torg eller annan allmän plats

Utsatt för hot eller våld i arbetet

Personer som har svarat ja på någon av frågorna om hot och våld ovan, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat ”på egna arbetsplatsen”. Avser personer i åldern 16–74 år som har svarat att de har arbete som huvudsaklig sysselsättning.

Utsatt för hot via telefon/internet

Personer som har svarat ja på frågan om hot ovan, samt på frågan om var händelsen ägde rum svarat ”via telefon/internet”.

Avstått från att gå ut på grund av oro för hot eller våld

Personer som har svarat ja på följande fråga:

”Har du någon gång under de senaste 12 månaderna avstått från att ge dig ut på kvällen av oro för att bli överfallen eller hotad?”

1980–2005 hade frågan följande formulering:

”Har det under de senaste 12 månaderna hänt att du har avstått från att ge dig ut på kvällen av oro för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?”

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.